

Belinowski Adj. Im-

6613-^{aa}
12
W

I. Linja frontu: - bez zmian /ustalono uchwale rozszajnowa z dnia 30/I. 20 r./.

II. Sytuacja militarra: w ubiegłym tygodniu ogólna grupowanie wojsk litewskich wzdłuż linii rozszajnowej - bez zmian. Zauważono tylko lokalne zmiany /brónów/ na odcinkach poszczególnych pułków. Meldowane w poprzednim raporcie tygodniowym oddziały 11-go p.p. „Zelazny Wilk” na odcinku północnym dotychczas w pierwszej linii nie stwierdzono. Obsada frontu w ogólnych zarysach przedstawia się następująco:

a/ odcinek południowy - 3-cia Dywizja: w pierwszej linii 9-ty p.p. i część 6-go p.p. /vis a vis - odcinka własnego sąsiedniego oddziału na lewo/, w odwodzie cały 3-ci p.p.

b/ odcinek północny - 1-sza i 2-ga Dywizja: w pierwszej linii 4-ty, 1-szy, 8-ty i 5-ty p.p. /vis a vis odcinka własnego sąsiedniego oddziału na prawo/, w odwodzie 1-ej Dywizji - 7-ty p.p., 2-ej Dywizji - 2-gi p.p. Wzięwszy za punkt wyjścia przeciętny stan bojowy poszczególnych pułków za tysiąc pięćset bagn. i trzydzieści sześć k.m., otrzymali obydwa w bagnatach:

a/ odcinek południowy: w pierwszej linii i najbliższej rezerwie 2.000 bagn. i 48 k.m., w odwodzie 2.500 bagn. i 60 k.m. - razem 4.500 bagn. i 108 k.m., oraz dyon artylerji /3 baterje - 12 dział/.

b/ odcinek północny: w pierwszej linii i najbliższej rezerwie 4.500 bagn. i 108 k.m., w odwodzie 1.500 bagn. i 36 k.m. - razem 6.000 bagn. i 144 k.m., oraz dyon artylerji /3 baterje - 12 dział/.

Ogólna siła frontu litewskiego przeciwko własnemu Korpusowi wynosi 10.500 bagn., 152 k.m. i 2 dyony artylerji /6 baterji - 24 dział/.

W głębokiej rezerwie 11-ty p.p. „Zelazny Wilk”. Naogół grupowanie wojsk litewskich skoncentrowany jest przeciwko własnemu Korpusowi.

Na Suwalszczyźnie linja rozszajnowa jest słabo obsadzona przez 10-ty p.p. i częściowe partyzantów; łączność pomiędzy odcinkiem południowym i Suwalskim podtrzymuje 2-gi p. Jazdy. Odcinek Suwalski jest oddzielony z t.w. „Front Suwalski” z Dowództwem w BARIANPOLU.

Ostatnio otrzymano wiadomości o ruchach wojsk litewskich na odcinku południowym; z czego wnioskować można, iż nastąpiło przemieszczenie oddziałów na linji.

Z zeznań desztererów wynika, iż nastroj wojsk litewskich niezbyt wojowniczy; daje się wyczuć pragnienie uciążliwą służbę wartowniczą na linji rozjemowej i ogólne zmęczenie.

Wbrew staraniom zapobiegawczym Rządu, ostatnie wypadki kołomyjskie widocznie nadal mają oddźwięk w wojsku, gdyż w ubiegłym tygodniu otrzymano wiadomości o odbywających się aresztach nie tylko osób cywilnych i wojskowych pułków, które brały udział w demonstracjach /11-ty i 12-ty/, ale i 5-go pułku /aresztowano kilku oficerów narodowości litewskiej/.

III. Dylokacja: a/ Suwalszczyzna.

Od rejonu KALWARJI do WIEBNA w rejonie LEJPUN stoją oddziały 10-go p.p.; Sztab pułka w MARIAMPOLU. D-ca kpt. Gierukajtis; Adjutant Wolajtis. I-szy baon wystawia placówki na linji rozjemowej w rejonie KALWARJI /w ZAWADACH - 15 baon. z 1-szej komp./; w samej KALWARJI 2-aa komp. II-go baonu, która wystawia posterunek /sile 30 baon. w ALEKSANDROWIE /na zachód KALWARJI/. II-gi baon wystawia placówki w rejonie ŁOZDZIEJE; w samych ŁOZDZIEJACH stoi 5-ta kompanja.

Dalej na południe stoją oddziały III-go baonu: w LEJPUNACH 8-ta kompanja, która obsadza PIETRASZKI i K. SIONO.

We dworze koło LEJPUN 10-ciu kawalerzystów 4-go szwadronu 2-go p. Ukauów; pułk ten patroluje odcinek pomiędzy LEJPUNAMI a DAUGAMI /luka pomiędzy 10-tym i 6-tym pułkami/.

b/ Odcinek południowy:

Rejon DAUGI DOBRYSEKI jak poprzednio obsadza 6-ty p.p. jednym baonem; dwa baony w rezerwie.

Rejon SPENGIENIKI - WILJA w okolicach KIERNOWA obsadza 9-ty p.p. trzema baonami; Sztab pułka w WYSOKIM DWORZE. 3-ci p.p. cały w rezerwie odcinka w rejonie ZOSIE.

c/ Odcinek północny:

Rejon WILJA od Wolejkiszek - RYMUCIE włącznie obsadza 4-ty p.p. 3-imi baonami w majątku ROSZYRWICIE; na linji od południa stoją III-ci i II-gi baony I-szy baon w rezerwie.

Rejon RYMUCIE włącznie - GIEBROUCIE włącznie obsadza 1-szy p.p. z D-tem w majątku WARTOKI; na linji od południa do północy obsadza III-ci i I-szy baony. II-gi baon w rezerwie w rejonie RYMUCI.

Rejon GIEDROJCIE włącznie przez JANISZKI na północ obsadza 8-my p.p. z D-wem w majątku koło MALATY. Na linii II-gi i III-ci baony; I-szy w rezerwie w okolicach MALAT. Dalej na północ na przeciwko odcinka własnego sąsiedniego oddziału - 5-ty p.p. z D-wem we wsi KLAWISZKI /na wschód Dawgieli i na południe szosy Uciany - Nowo-Aleksandrowsk/.

W rezerwie 1-szej Dywizji - 7-my p.p. w okolicach WILKOMIERZA, 2-jej Dywizji - 2-gi p.p. w rejonie UCIANY - NOWO-ALEKSANDROWSK.

d/ Wewnątrz kraju: - bez zmian.

IV. Organizacja: Kawalerja.

1-szy pułk Huzarów. Skład: 4-ry szwadrony linjowe, jeden szwadron kadrowy, 1 szwadron instruktorski /coś w rodzaju szkoły podoficerskiej w pułkach piechoty/ i 1 oddział łączności. Pułk posiada 12 k.m., 8 ciężkich, 4-ry lekkie/. Koni 627. D-ca pułku kpt. Szylar; D-ca 1-go szwadronu por. Grynus, oficerowie: por. Kościakowski, ppor. Woluszys, Kubis, Stankiewicz; D-ca 2-go szwadronu por. Kazkakis, oficerowie: ppor. Labutis i Husajer; D-ca 3-go szwadronu baron Engman, oficerowie: por. Tumas i ppor. Gudelis; D-ca 4-go szwadronu mjr Gzariski i trzech subalternów poruczników; D-ca kadrowego szwadronu kpt. baron Engman i subaltern ppor. Kirkiżko; D-ca szwadronu instruktorskiego ppor. Bałowski, subaltern ppor. Sienkiewicz; D-ca oddziału łączności ppor. Bułowski.

2-gi pułk Ukraińców. Skład: 4-ry szwadrony. Koni 400. D-ca pułku pułk. Jackiewicz, zastępca kpt. Nawrocki, adiutant Gosztowt, oficer gospodarczy baron Ropp. Oficerowie: 1-go szwadronu Flechowicz, ppor. Brozonis i ppor. Raczunas; 2-go szwadronu por. Plechowicz i por. Wołantelis; 3-go szwadronu ppułk. Remiszewski, subaltern por. Beirys 4-go szwadronu kpt. Talat - Kiełpsz.

3-ci pułk jazdy /„Żelazny Wilk"/. Skład: 3 szwadrony, z nich tylko 1-szy zorganizowany. D-ca pułku pułk. Joze, zastępca kpt. Łappo, Adjutant kpt. Chodkiewicz. Przy Sztapie pułku był kpt. niemiecki Brandenburg. D-ca 1-go szwadronu por. Gine; D-ca 2-go szwadronu niemiec por. Gustaw, oficerowie: ppor. Norwiżko i Szyłas.

V. Zaprowiantowanie.

Zaprowiantowanie oddziałów odbywa się regularnie. Czasami brak mięsa, które suregowane jest śledziami. Racja dzienna normalna: 2 funty chleba i gorąca strawa. Dienne pożywienie żołnierza stanowi:

Z rana kawa słodzona, w obiad zupa z mięsem, na kolację również zupa z mięsem i czasem kasza.

Główna Intendentura Armji zapatruje się z krajowych zasobów przez rekwizycje proporcjonalne /do ilości ziemi/.

VI. Nadszycia.

Wojska Rządu Kowieńskiego ustawicznie dpparzczają się rabunku nad bezbronną ludnością strafy neutralnej. Dnia 17/I.r.b. Litwini wkraczali do wsi WISMANCE /na odcinku południowym na wschód jeziora Spindzie/ i dnia 30/I.r.b. do wsi LIPÓWKA /na odcinku północnym przy trakcie SZYRWINTY - MEJSZAGÓŁA/.

L O S Z E.

yzlokacja.

Na granicy Łotewskiej, oraz naszej nadal pozostaje Dywizja Zengalska. W IŁŁUKSZCIE - 12-ty p.p. Ekwipunek i zaprowiantowanie dobre. W armji Łotewskiej zdemobilizowano trzy najstarsze roczniki.

R 5 2 n e.

W połowie stycznia bawiła w Rydze Misja litewska, w skład której wchodził: Iczas i Smietonas.

Pod przewodnictwem angiika Simpsona rozstrzyga się sprawa granic na terytorjach spornych w Pożągi, Możejki i Iłłukszty.

Ludność okolic Iłłukszty postawiła przed Simpsonem deklarację z żądaniem przyłączenia tego terytorjum do Polski.

Zawarta została konwencja handlowa litewsko-łotewska. Przymuszalnie również została zawarta konwencja wojskowa. Faktem jest, że spore oficerów Łotewskich wstępuje na służbę do wojska litewskiego.

Litwini zapraszają również inteligencję Łotewską na różne inne stanowiska.

Według słów p.o. posła Łotewskiego w Polsce p. Olinsz'a Łotwę, Litwę i Białorusią łączą się dla walki z najpoważniejszym wspólnym wrogiem "Obszarnictwem polskim". Reforma rolna w dalszym ciągu energicznie wprowadza się w życie. Wywłaszczenie bezpłatne przeszło przez Sejm. Właściciele ziemscy otrzymają zaledwie 20 dzies. Konsulowie obcych mocarstw z inicjatywy konsula polskiego, poraz wtóry protestowali przeciwko bezpłatnemu wywłaszczeniu i jest nadzieja, że obco-podani obywatele otrzymają pewne odszkodowanie. Łotysi sarkają na Polaków za wtrącanie się do spraw wewnętrznych Łotwy i tamowania prze-

Dzienniki Łotewskie z dnia 17/I r.b. omawiają sprawę odroczenia przez Rząd Łotewski propozycji polskiej w sprawie trzynastu do Libawy i Rygi, jak również zawarcia konwencji wojskowej w zamian za uznanie Łotwy "de jure".

Nastroj bolszewicki zbytnio nie odczuwa się. W reformie rolnej dominujące znaczenie miały czynniki nie ekonomiczne lecz nacjonalistyczne.

Socjaldemokraci w Sejmie stanowią 46 %. Poglądy ich zbliżone są do „mniejszewików”. W Socjaldemokracji Łotewskiej możliwy jest rozłam w czerwcu z powodu rozbieżności poglądów na dyktaturę proletariatu.

BOLSZEWICY.

21-sza Dywizja: potwierdza się wiadomość o wycofaniu w głąb Rosji.

8-ma Dywizja: pozostaje w rejonie BOBRUJSKA, chociaż krążą pogłoski, że Dywizja w prędkim czasie ma być wycofaną do SAMARY.

17-ta Dywizja: zdemobilizowano roczników od 36-ciu lat z górą na bezterminowy urlop, natomiast otrzymano uzupełnienie, składające się przeważnie z ukraińców.

5-ta Dywizja: niektóre oddziały oraz Sztab Dywizji wycofano do WITEBSKA, a pozostałe oddziały reszlokowano w rejonie PYSZNA.

10-ta Dywizja: 85-ty p.p. i 86-ty p.p. w dn. 19/I.21 r. wymaszerowa-
wał, z WITEBSKA w kierunku POŁOCKA.

48-ma Dywizja w rejonie WITEBSKA.

R O Z N E.

Według zeznań uchodźców z Rosji - oczekuje się przybycia
sowieckich wojsk do KAJSY.

Członek delegacji 5-ej Dywizji przed swoim odjazdem w po-
ufnej rozmowie zeznał, że nie jest kotysem jak poprzednio się poda-
wał, a polakiem z ziemi Kieleckiej i że prawdziwe jego nazwisko
Aleksander Szcypinder i że będąc w pierwszych dniach stycznia w Mosk-
wie, mając dostęp do wszystkich urzędów jako komunistą - świadczy, że
Rząd bolszewicki szczerze o zawarciu pokoju nie myśli. Rząd bolsze-
wicki prowadzi gorączkową pracę nad reorganizacją armii, demobilizu-
jąc jednocześnie zwiększa wartość bojową swych oddziałów i że czas
plebiscytu na Górnym Śląsku i Litwie Środkowej będzie wykorzystany
przez Rosję bolszewicką. Dyscyplina i terror doszły do niebywałych
rozmiarów.

W rejonie USZACZA jakoby w tych dn. ach ma być transportowana bi-
buła agitacyjna.

W ostatnich czasach daje się zauważyć zmniejszenie sił bolsze-
wickich na odcinku POLONK - MIŃSK.

Za zgodność:

Kuleszki p.w.

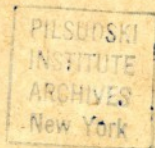
Kierownik Sekcji Organizacyjnej.

/-/ WROTNOWSKI kpt.

Szef Oddziału II-go.

R O Z D Z I E L N I K

1/ Naczelný D-ca	1	egzemplarz.
2/ Szef Sztabu Korpusu	1	"
3/ Oddział II D.O.W./Polit.-Pras./.....	1	"
4/ Oddział III D-wa Korpusu	1	"
5/ Biuro Rozkazodawcze	1	"
6/ Oddział II D-wa 2-ej Armji	1	"
7/ Oddz. II Nacz. Dow. W.P. /B.W./	1	"
8/ <u>Adjutantura Generalna /Belweder/</u>	1	"
9/ Archiwum	/dwa egzemplarze/	-

Wilno, dn. 4/II. 1921 r.

6613

Wojak Litwy Środkowej

RAPORT SPECJALNY Nr. 4.

Wiadomości pochodzące z Rygi z dn. 27/I./

Rokowania pokojowe.

Praca odbywa się obecnie w Komisji Redakcyjnej, która reasumuje pracę poszczególnych Komisji. Ponięaż preliminaria były złe opracowane, zbyt pobieżnie, bez należytego uwzględnienia spraw gospodarczych i rozrachunkowych, ponieważ prawie w żadnej z poszczególnych Komisji nie osiągnięto zgody co do ostatecznej rezolucji Redakcji, przeto w Komisji

Redakcyjnej toczą się ponownie dyskusje oddalające dzień podpisania traktatu jeszcze na jakie trzy lub cztery tygodnie.

Ioffe z powodu ataków sercowych już czwarty dzień nie bierze udziału w rokowaniach.

Rząd rosyjski zgodził się na zaniechanie agitacji bolsze-

wickiej w Polsce, za co Polska zobowiązała się zachowywać neutralność w razie wypowiedzenia Rosji Sowieckiej wojny przez jakie bądź państwo, nie wyłączając Francji. Tu obecni bolszewiści twierdzą, że przy redagowaniu tego artykułu polacy przeoczyli tę okoliczność, że agitację bolszewicką pro-

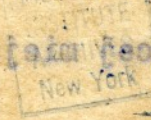
wadzi nie Rząd Rosji Sowieckiej, a III Międzynarodówka, za działalność której jako instytucji partyjnej i międzynarodowej Rząd Rosji Sowieckiej nie może ponieść odpowiedzialności.

Możliwość wojny z bolszewikami.

Zdaniem delegatów polskich na wojnę z bolszewikami się nie zaniecha. Hasłem Rosji Sowieckiej w chwili obecnej jest pokój i podniesienie stanu ekonomicznego.

Łotwa.

W masach łotewskich wzrasta się nastrojów kontrrewolucyjny, socjaldemokracja traci zwolenników, natomiast zyskują coraz więcej wrogów. Wśród młodzieży akademickiej znacznie przeważa kierunek narodowościowy; socjalizm nie cieszy się powodzeniem. O tem, jaką rolę odegrały przy wypracowaniu reformy rolnej czynniki nacjonalistyczne świadczy fakt, że właścicielom ziemskim pochodzenia łotewskiego pozostawia się od

100 do 150 dziesięcin ziemi wraz z zabudowaniami, gdy obszar-
nicy innych narodowości muszą się kontentować 20 dziesięci-
nami bez zabudowań. Obszarnicy polscy czynią obecnie starania,
aby pozwolono im korzystać z tych samych praw, z których ko-
rzystają Łotysi.

Z prasy tutejszej zasługuje na uwagę artykuł, wydrukowa-
ny w jednym z organów włocławskich "Jaunakas Sinias" 20 stycz-
nia 21 r. pod tytułem "Cele i środki", a poświęcony koniecz-
ności utworzenia a federacji bałtyckiej z Łotwy, Litwy, Estonji
i możliwie z Finlandji, wobec nieuzania pierwszych 3-ch państw
przez Ligę Narodów de jure.

Przytacza się tłumaczenie artykułu z wymienionego pisma:

Po konferencji Ligi Narodów, która się zakończyła odmową przy-
znania nowych państw, politycy Estonji, Łotwy i Litwy, oraz
przedstawiciele tych państw - doszli do przekonania stworze-
nia nowej orientacji.

Interesa wymienionych trzech państw, oraz kwestje zwią-
zane z przyszłością powinny być decydowane w Rydze, Rewlu i
Kownie, a nie w Paryżu lub Londynie. Do tego przekonania
przyszło się po zimniej kąpieli, otrzymanej od pana ~~Viviani~~
Viviani w Genewie.

Był czas, kiedy orientacja Koalicji była nam ni ezbędną,
aby udowodnić oderwanie się od Rosji i jej azjatyckiego nacjo-
nalizmu. Teraz nam potrzebna nowa orientacja, lecz gdzie ją
szukać?.....

Między wymienionymi trzema państwami powinne być zawią-
zane najściślejsze przymierze w sprawach gospodarczych i woj-
ny. Podstawa tego przymierza byłaby jeszcze mocniejsza gdyby
~~xxx~~ do niego przystąpiła Finlandja. Stalibyśmy się bezwzględ-
nie silniejsi, niż kiedykolwiek.

Powstaje kwestja przyjęcia udziału Polski w tym związku.

O tem wiele politycy mówili w roku ubiegłym. Teraz warunki
się zmieniły i nam się zdaje, że Polsce niema więcej miejsca
w związku państw Bałtyckich.

Jakie by były rezultaty tego związku dla małych państw -
dowiadujemy się o tem z polskiej prasy i poglądów polskich poli-
tyków. Polska chciałaby nas uznać, lecz za to żąda zapłaty na-
szymi portami, żąda zamiany naszej ustawy rolnej na oddanie let-
galskich majątków polskim obszarnikom i t.d.

Po drugie w konwencji z Polską powinniśmy być ostrożni jesz-
cze z następujących przyczyn: nasze granice zbyt wydłużone, z na-
szymi sąsiadami stosunki czyste i dobre. Czy jest tak z Polską?

Z Litwą ma ciągle nieporozumienia, to samo z Białorusią, Ukra-
iną, Galicją, Czecho-Słowacją i Niemcami.

Zawarta konwencja z Polską kosztowałaby Łotwę zbyt drogo,
w razie wojny Polski z Niemcami, Litwą i Ukrainą. Zawrzeć kon-
wencję już teraz i umowy handlowe z Polską, aby tem kupić sobie
małocenne "de jure" od Polski, byłoby polityczną krótkowzrocz-
nością."

Ogólne mniemanie - że autorem tego artykułu jest K e n i n s c h
były poseł łotewski w Polsce.

Na posła do Polski wysuniętą znowu została kandydatura p.
W a l t e r s z' a, szczerego zwolennika federacji Polsko-Łotewskiej.

Komuni-
kacja kole-
jowa przez
Dynaburg.

Od przybyłego wczoraj kurjera dyplomatycznego dowiadujemy się,
że dotychczas jeszcze nie kursują pociągi między Duksztami a Tur-
montem. Podaje on:

"Należy wyrzucić presję na Dyрекcję Wileńską, aby ta linja by-
ła jaknajrychlej uruchomiona. Między Turmontem a Kałkunami kursu-
ją dwie lokomotywy i 18 wagonów łotewskich, co aż nadto wystarcza.

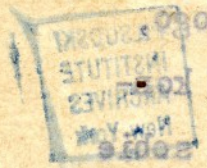
Zachodzi poważna obawa, że jeżeli zbyt będziemy marudzili,
Łotysi mogą wycofać swój tabor kolejowy, który może się przydać
na innej linji.

Kupiectwo tutejsze pragnie jaknajspieszniej rozpocząć sto-
sunki handlowe z Polską przez Dynaburg. Na razie fabryka tutej-
sza rybnych konserw /bardzo tanich/ chce wysłać transport kon-
serw do Wilna. Właściciel tej firmy łotysz, żonaty z polką: Ja-
nis Stucis w tym celu w tych dniach wyjeżdża do Wilna.

Jakie by były rezultaty tego zawiązków dla małych państw
Dowóz konserw rybnych do Polski jest wzbroniony. Miano wi-
docznie w Warszawie na widoku inne konserwy francuskie.

Należy coś uczynić, żeby umożliwić dowóz tak potrzebnego
produktu do zgłodniałego Wilna i żeby komora celna polska nie
czyniła żadnych trudności.

L i t w a. Litwini, przyjeżdżający do Rygi skarżą się na wysokie podat-
ki na Litwie /19 marek z dziesięciny/ i na rekwizycje dla armji.
Można tę okoliczność wyzyskać dla agitacji.

Za zgodność: **W R O T N O W S K I** kpt.
Szef Oddziału II-go.

Kulski
Kierownik Sekcji Ofensywnej.

Opinie mniejszości - że autorem tego artykułu jest K e n i n a e h
były poseł łotewski w Polsce.
Na posła do Polski wysunięte znów
W a r s z a w a, a szczerzego zwolennik
12/12/1917
15/12/17

Komuni-
kacja kole-
jowa przez
Dyaburg.

Ob przybyłego wozuraj kurjera dyplomatycznego dowiadujemy się
że dotychczas jeszcze nie kursują pociski między Dyaburgami a Tur-
montem. Podaje on:
"Należy wywrzeć presję na Dyrekcję Wileńską, aby ta linja dy-
ka jaknajchętniej uruchomiona. Między Turmontem a Kalknami kurs-
ją dwie lokomotywy i 18 wagonów łotewskich, co są nadto wystarcz-
ające. Zachodzi poważna obawa, że jeżeli zbyt długi marudziłi,
kolony mogą wycofać swój tabor kolejowy, który może się przydać
na innej linji.

Kapiecstwo tutajse pragnie tamajapiecniejszj rozpocz-
sunki handlowe z Polską przez Dyaburg. Na razie fabryka tutajse
esa rybnych konserw /bardzo tanich/ chce wysłać transport kon-
serw do Wilna. Właściciel tej fabryki kolony, żonaty z polką: Ja-
nia Stwoja w tym celu w tych dniach wyjeżdża do Wilna.

